

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 18-07-71932 ביר שופ בע"מ נ' גולן

לפני כבוד השופט רז נבון

התובעת:

ביר שופ בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד עדי כהן

נגד

הנתבע:

יוסי גולן
ע"י ב"כ עו"ד אור ירקוני

פסק דין

לפניי תביעה לפיצויים בסך של 70,000 ₪ (ללא הוכחת נזק), לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע"; "החוק").

א. תמצית טענות התובעת:

1. התובעת הינה חברה פרטית, אשר מפעילה שני סניפי מסבאה, האחד בעיר נתניה והשני בעיר תל-אביב. לטענתה, הנתבע, הינו סועד, אשר התארח בסניף בתל-אביב.
2. ביום 11 במרץ 2018 בשעה 31:00, פרסם הנתבע פוסט בפייסבוק, בקבוצה ציבורית ששמה "רעבים ברעבך", ובמסגרתו כתב, כך על פי הנטען בסעיף 10 לכתב התביעה את הדברים הבאים (להלן: "הפרסום"):

"היי חברים, רוצה להזהיר אותכם ממקום שדוחף חיובים ללקוחות". בהמשך כתב: "בושה של מקום, אפס שירותיות, פשוט דוחפים לכם לחשבון דברים שמעולם לא הסכמתם לשלם ואפי(ל) לא אמרו לכם כמה הם עולים למרות ששאלתם- ממליץ לכולם להתרחק ממקום שמתנהג ככה ללקוחות לא רוצה פיצוי ולא רוצה כלום-לא חוזר לשם בחיים שלי, פשוט גניבה ללא בושה".

3. אשר לרקע לפרסום- נטען שהנתבע התארח בסניף התובעת בתל אביב, ביום 10 במרץ 2018. במועד כלשהו באותו הערב, הגיש אחד המלצרים הזמנה לשולחן סמוך- המדובר היה בנקניקיה בלחמניה (להלן: "המנה"). בעת שחזר המלצר לכיוון עמדתו (ועמו המנה שלא הוגשה לבסוף לאותו שולחן סמוך), שאל אותו הנתבע כמה עולה המנה. המלצר השיב, כי אינו זוכר את המחיר אך הציע לו לקחת את המנה שבוטלה, ובינתיים הוא יבדוק את עלותה. בעת שסיים הנתבע לאכול את ארוחתו (ביחד עם חבריו) והוגש לו חשבון, נכללה גם עלות המנה, בסך של 18 ₪ בחשבון.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

- אלא שאז החלו הנתבע וחבריו להשתלח במלצר ודרשו להפחית את עלות המנה (שנאכלה). המלצר סירב להפחית את עלות המנה מהחשבון, וזה שולם לבסוף במלואו.
4. אלא שכאמור לעיל, בהמשך אותו הערב העלה הנתבע את הפרסום המתואר לעיל באתר הפייסבוק, במסגרת הקבוצה "רעבים ברעבך" (להלן: "הקבוצה"), ולאחר מכן הגיב לחברים נוספים בקבוצה שהגיבו לפוסט שפרסם והמשיך וטען (במסגרת תגוביות), כי התובעת ועובדיה הינם גנבים.
5. התובעת סבורה, כי מדובר בבריונות רשת, וכי הפרסומים נעשו במטרה להשפיל, לבזות ולגרום נזק לתובעת. המדובר בביוש "שיימינג", אשר שם את התובעת כמטרה לבוז, לעג ולפגיעה במוניטין, וכי הכינוי "גנב" לצד האמירות הנוספות פוגע בשמה הטוב.

ב. תמצית טענות הנתבע :

6. הנתבע סבור, כי דין התביעה להידחות, שכן מדובר בניסיון לסתימת פיות, תוך פגיעה בחופש הביטוי. המדובר לטעמו בתביעת השתקה.
7. אין בדברים שנכתבו משום לשון הרע על התובעת, אלא הבעת דעה אישית של הנתבע, אגב חווית שירות קלוקלת שחוזה. הדברים שנכתבו מהווים שיקוף של אמת עובדתית מדויקת בגין המקרה וכן הבעת דעתו של הנתבע.
8. הרקע לפרסום - כעולה מתצהירי הנתבע וחבריו – אלה אכן התארחו בסניף תל אביב של התובעת ביום 10 במרץ 2018; בשלב מסוים עבר לידם מלצר שמחזיק במנת נקניקיה; התובע פנה אליו ושאל אותו כמה עולה המנה ונענה, כי היא חזרה משולחן אחר והציע לו אותה. התובע טוען, כי היה ברור לו ולחבריו, כי מדובר במנה ללא חיוב שכן היא חזרה משולחן אחר, אלא שבסוף הערב נכללה עלות המנה בחשבון שהוגש לתובע ולחבריו.
- בעקבות האמור התבקש המלצר לבטל את החיוב, אך הגיב בצורה בוטה ובצעקות. לנוכח חווית השירות הקלוקלת שיתף התובע את הדברים ברשת הפייסבוק במסגרת הקבוצה, שנועדה לשיתוף תכנים רלוונטיים לאוכל, כמו ביקורת חיובית או שלילית.
9. לטענת הנתבע, מעבר לכך כי אין מדובר בלשון הרע, הרי שגם אם ייקבע, כי מדובר בלשון הרע, עומדות לזכותו של הנתבע ההגנות בחוק, הן מכוח "אמת הפרסום" הקבועה בסעיף 14 לחוק והן הגנה בדבר הבעת דעה, כמובנה בסעיף 15(4) לחוק.
10. זוטי דברים - גם אם תימצא פגיעה בשמה של התובעת, הרי שהיא זניחה ומזערית וחסרת משמעות. הדברים עולים כדי זוטי דברים.

ג. רקע דיוני :

11. ישיבה מקדמית בתיק התקיימה ביום 24 בדצמבר 2018.
12. משלא הגיעו הצדדים לידי הבנות לסיום המחלוקת במהלך הישיבה המקדמית, נקבע התיק לשמיעת הוכחות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

13. מטעם התובעת לא הוגש תצהיר עדות ראשית ותצהירו של מנהל התובעת מר דימיטרי איזניוק, שימש אותה כתצהיר המחייב לתיק. כמו כן, ניתנה לתובעת האפשרות לזמן את המלצר שהיה מעורב באירוע לדיון, אלא שהיא לא עשתה כן.
14. מטעם הנתבע הוגש תצהירו, וכן תצהירי חבריו, שהיו נוכחים עמו בביקור בסניף התובעת – אלעד קטן, גיל אברהם, יניב פאר.
15. ישיבת הוכחות בתיק התקיימה ביום 3 במרץ 2019. לישיבה התייצבו עדי הצדדים, למעט העד מטעם הנתבע, מר יניב פאר ומשכך נמשך תצהירו מהתיק.
16. הצדדים סיכמו את טענותיהם בכתב.

ד. דיון והכרעה:

הפרסום המלא -

17. לאחר ששמעתי את הצדדים, ועיינתי בסיכומיהם סברתי, כי דין התביעה להתקבל בחלקה.
18. בפתח הדברים ולמען הסדר הטוב, יובא להלן הפרסום המלא שפורסם על ידי הנתבע במסגרת הקבוצה:

"היי חברים, רוצה להזהיר אותכם ממקום שדוחף חיובים ללקוחות.

אני ועוד 3 חברים ישבנו לשתות במקום בשם ביר שופ בתל אביב Beer Shoop – ביר שופ והעברנו ערב בכיף. בשלב מסוים המלצר הלך לשולחן לידינו עם מגש עמוס אוכל שעליו בין היתר נקניקיות, כשהוא סיים איתם שאלתי אותו "אחי כמה עולה נקניקיה?" התשובה שקיבלתי לא הייתה מחיר אלא "האמת שהתבטלה לי אחת רוצה אותה?" – והוא מגיש לי אותה לפני שהספקתי לענות. אמרתי תודה וישבתי לאכול ואפילו לכתוב פוסט מפרגן.

בסוף הערב אנחנו ניגשים לשלם ושני החברים שניגשו לשלם מתעכבים, אני מצטרף אליהם ורואה שיש חיוב על הנקניקיה. מעיר לבחור ומקבל ישר תגובה תקיפה "אין מצב שאני מבטל לכם את החיוב על הנקניקיה", אנחנו עומדים שם 4 אנשים ומצטטים לו את המילים שהוא אמר, את הסיטואציה ואת זה ששאלו אותו מה המחיר והוא אפילו לא ענה לזה הוא פשוט הציעה [כך במקור] נקניקיה שבוטלה לו – והוא אפילו לא מתנצל או אומר שטעות שלו בבחירת מילים אלא מתגונן ותוקף אותנו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

בושה של מקום, אפס שירותיות, פשוט דוחפים לכם לחשבון דברים שמעולם לא הסכמתם לשלם ואפילו לא אמרו לכם כמה הם עולים למרות ששאלתם- ממליץ לכולם להתרחק ממקום שמתנהג ככה ללקוחות לא רוצה פיצוי ולא רוצה כלום- לא חוזר לשם בחיים שלי, פשוט גניבה ללא בושה".

בענייננו, תובא להלן תגובת נוספת (אחת מיני רבות) שכתב התובע, כחלק מדיון שהתעורר בקבוצה בעקבות הפוסט שכתב:

"זאת לא תקלת תקשורת – זאת גניבה וחייב ללא הסכמה שלי. אם הייתי קורא שני תגובות לפניך – היית רואה שהוא ניהל את המשמרת".

הכרעה -

19. בע"א 751/10 פלוני נ' אילנה דיין אורבך (פורסם בנבו, 8.2.12) פירט כב' השופט עמית את תרשים הזרימה שיש לילך על פיו, בתביעת לשון הרע, לאמור:

"6. תרשים הזרימה בתביעות לשון הרע הוא כלהלן: בשלב הראשון נבחנת השאלה אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע החלופות בהגדרה שבסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום כמשמעותו בסעיף 2 לחוק. רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הביטוי נהנה מאחת החסינויות המוחלטות (פרסומים מותרים) הקבועות בסעיף 13 לחוק. אם נכנס הפרסום לד' אמות אחת החסינויות - דין התביעה להידחות. אם לא כן, אנו עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הפרסום מוגן על פי אמת המידה הקבועה בסעיף 14 לחוק על שתי רגליה - אמת בפרסום ועניין ציבורי. אם הפרסום אינו נהנה מהגנה זו, יש להמשיך ולבחון אם הפרסום מוגן בתום ליבו של המפרסם, בגדר אחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק במשולב עם חזקות תום הלב בסעיף 16. היה ונתברר כי הפרסום אינו נהנה מהגנת סעיף 14 או מהגנת סעיף 15, או-אז עוברים לשלב הרביעי של הסעדים (לתיאור שונה במקצת של השלבים ראו בע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי בפסקה 7 (פורסם בנבו, 4.8.2008))."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

20. לנוכח האמור, יש לבחון תחילה האם הפרסום הנטען, עולה כדי לשון הרע על פי סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, על חלופותיו.

סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, שכותרתו, "לשון הרע מהי" קובע:
"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
- (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
- (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
- (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו";

על מנת ללמוד האם מדובר בלשון הרע רי, יש לפרש את הביטוי, בהקשר אובייקטיבי, ולשאוב ממנו את המשמעות העולה ממנו, על פי אמות מידה מקובלות על האדם הסביר. פרשנות זו יש להשעין הן על מובנם הפשוט של דברי הפרסום המפורשים, והן על האמור "בין שורותיו", כפי שמכלול זה עשוי להתקבל ולהתפרש בעיני האדם הסביר (ע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי ואח', פורסם בנבו – 4.8.08).

משמעות האמור הינה אם כן, כי האמירה אינה תלויה בכוונת המפרסם או באופן שבו הובן הפרסום על ידי הנפגע. המבחן הוא כאמור מבחן אובייקטיבי, והבחינה תהיה לפי המשמעות שקורא או שומע סביר היה מייחס למילים מושא התובענה (ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג(2) 334).

מעין בפרסום מושא המחלוקת עולה, כי מספר אמירות בו, עשויות להתפרש, לפי המבחן האובייקטיבי, כפרסום לשון הרע, אשר עשוי לשים לבוז או ללעג את התובעת. המדובר באמירות הבאות (להלן: "האמירות"):

"רוצה להזהיר אותכם ממקום שדוחף חיובים ללקוחות

פשוט גניבה ללא בושה".

"בושה של מקום, אפס שירותיות".

"פשוט דוחפים לכם לחשבון דברים שמעולם לא הסכמתם לשלם..."

"ממליץ לכולם להתרחק ממקום שמתנהג ככה ללקוחות".

על האמור יש להוסיף תגובתית שהוסיף הנתבע לאחר שהחל דיון ער בקבוצה סביב הפרסום שלו, שעה שכתב:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

"זאת לא תקלת תקשורת – זאת גניבה וחייב ללא הסכמה שלי".

ודוק- הפסיקה קבעה לא אחת בשורה של פסקי דין, כי ככלל, ייחוס ביצוע עבירות פליליות לאדם (ולעניינו- לחברה), מהווה פרסום לשון הרע, שכן יש בו כדי ליצור יחס שלילי (ר' למשל ע"א 310/74 שטרית נ' מזרחי, פ"ד (1) 389, 391; ע"א 114/64 תיק נ' קריצי ואח' פ"ד יח (4) 378).

למעלה מכך אציין, כי ביחס למילה "גנב" או "נוכל", ישנן פסיקות שונות של בתי המשפט ביחס לשאלה אם מדובר בלשון הרע אם לאו (ר' סקירת פסיקה בפס"ד אשר ניתן לאחרונה בת"א (ראשלי"צ) 40277-06-16 ניצן ניסנלר נ' משה צורף, פוסם בנבו, 27.1.19), כאשר נקודת המוצא הינה הקשרם של המילים, תוך התחשבות באופי העניין ובהתאם לתפיסות המקובלות של האדם הסביר.

בעניינו- אינני סבור, כי השימוש במילה **גניבה** ("פשוט גניבה ללא בושה"; **"זאת לא תקלת תקשורת-זאת גניבה וחייב ללא הסכמה שלי"**) אינה בגדר גידוף או קללה. המדובר בביטויים המביאים את הקורא הסביר לסבור, כי התובעת חוטאת ונוטלת לכיסה את שאינו שלה. יוער, כי הנתבע חידד את דבריו במסגרת התגובת שכתב, והבהיר, כי אין מדובר בתקלת תקשורת, אלא גניבה ללא הסכמה- אלו הן אמירות שנועדו להציג כאמור את התובעת בצורה מבזה ואת התנהגותה כנלוזה, ואמירות אלה עולות לטעמי כדי לשון הרע. (ר' והשווה גם לע"א (מרכז) 44718-05-17 **אבי אשכנזי נ' ניסים הדס**, פורסם בנבו, 30.7.17).

למעלה מן הצורך – לא רק אמירות בדבר גניבה לפנינו אלא אמירות נוספות כמתואר לעיל, אשר עולות לטעמי כדי לשון הרע.

האמירות דלעיל (אמירת הגניבה והאמירות הנוספות), מציגות את התובעת באור שלילי שנועד ליצור כלפיה יחס של בוז מצד הקוראים את הדברים. הנתבע אף מייחס לתובעת **מעשה גניבה "ללא בושה"** או כמקום **"שדוחף חיובים ללקוחות"** – היינו מקום שגובה כספים שלא לצורך ושלא לפי המוסכם. אין חולק גם, כי פרסום שכזה עשוי לגרום לכך בעיניו של האדם הסביר, כי יש להתרחק ממסעדה זו, שכן מי ירצה להיות מחויב ללא הסכמה, ומי ירצה להיות נתון למעשה גניבה כביכול?

בע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא (2) 281, 300, ציין בית המשפט העליון, כי למובן הטבעי והרגיל של המילים אין להגיע תוך בידודן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

וניתוקן מהקשרן אלא נהפוך הוא, יש לראותן על רקען הכללי בו הובאו ובהקשר הדברים בו פורסמו.

בענייננו, ובשים לב להקשר הכולל של הדברים והטחת האשמת גניבה, הרי שגם משפט שיכול באופן רגיל שלא להתפרש כלשון הרע כדוגמת: **" פשוט דוחפים לכם לחשבון דברים שמעולם לא הסכמתם לשלם..."**, צריך להתפרש על רקע טענות הגניבה כביכול ומשכך יש לראותו גם כלשון הרע.

הנה כי כן- המסקנה היא, כי האמירות הנזכרות בפרסום, עולות כדי לשון הרע (אזכיר מושכלות ראשונים, לפיהם קיומה של לשון הרע נבחן במנותק משאלת אמיתות תוכן הפרסום או ההגנות העומדות).

21. האם התקיים "פרסום" כמשמעותו בסעיף 2 לחוק אישור לשון הרע?

סעיף 2 לחוק קובע כהאי לישנא:

" (א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע".

הערה מקדימה לגבי זירת הפייסבוק-

ברע"א 4447/07 מור נ' ברק אי.טי.סי החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ, פ"ד ס"ג (3) 664 (2010) עמד בית המשפט העליון על כך, כי האינטרנט הוא "ככר העיר החדשה" שהכל שותפים לה. בעניין מור הנ"ל קבע בית המשפט העליון, כי בהיעדר עדכון של דיני לשון הרע הקיימים, מוטב להחילם "בשינויים המחייבים".

בע"א (ת"א) 35757-10-16 ניידלי תקשורת בע"מ נ' יואל ששו, פורסם בנבו (16.1.19), התייחס סגן הנשיא כב' השופט שנלר, להחלת חוק איסור לשון הרע על רשת הפייסבוק כדלקמן:

"עוד נקבע כי חוק איסור לשון הרע חל על פרסומים בפייסבוק וכי איסור לשון הרע, על מכלול החסינויות וההגנות שבו, תוך יישומו המושכל והתאמתו לעידן המודרני – כולל ההתחשבות בטיב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 18-07-71932 ביר שופ בע"מ נ' גולן

הפרסום ובזירת הפרסום בבחינת "המדיום הוא המסר" – יש בו כדי לאזן בין מוכרי הפרחים בכיכר השוק לבין אחרים, שמרכולתם גסה ודברי הבלע והכזב שלהם מבקשים למלא את החלל. כך גם נקבע כי תגובה לפוסט יכולה להיחשב כפרסום לשון הרע (ראו לעניין זה רע"א 3086/17 **בוהדנה נ' מרקוס** [פורסם בנבו] (18.5.2017) (להלן: **עניין בוהדנה**); ת"ק (חד"י) 3777-07-17 **הראל נ' גניש** [פורסם בנבו] (14.1.2018)).

מן הכלל אל הפרט-

בענייננו- פרסום הפוסט המקורי נעשה בכתב, באינטרנט (כמתואר לעיל ישנה תגובת נוספת של הנתבע שגם בה מדובר על גניבה - הנתבע מבהיר, כי אין מדובר באי הבנה –"תקלת תקשורת" כהגדרתו- אלא בגניבה).

ויודגש- פרסום פוסט עצמאי (תוכן עצמאי) בפייסבוק הינו פרסום לכל דבר ועניין (ר' רע"א 1688/18 **סרנה נ' נתניהו**, פורסם בנבו 15.4.18).

במקרה שלפנינו אין ספק, כי הפרסום הגיע לאדם אחר זולת התובעת; מעיון בכתב התביעה עולה, כי הפרסום עורר דיון רב משתתפים סביב הדברים, כאשר חלק מהמגיבים טענו, כי הנתבע הגזים בבחירת המילים. היינו גולשים רבים היו חשופים לפרסום האמור. המדובר בפרסום שלא הוסר ובדיון ההוכחות התחוויר, כי הנתבע אף הוזמן לתוכנית טלוויזיה (לאחר שפנה לאתר מאקו) והתראיין אודות הדברים שכתב. היינו, ניתן פומבי נוסף לדברים שנכתבו על ידי הנתבע- ביוזמתו שלו (למען הסר ספק- התביעה אינה עוסקת בפרסום בטלוויזיה, אלא רק בזירת הפייסבוק).

תוצאת האמור –יסוד "הפרסום" מתקיים.

22. משקבעתי, כי האמירות המיוחסות לנתבע מהוות פרסום לשון הרע, נותר לבחון את טענות ההגנה של הנתבע.

23. טענת ההגנה הראשונה שאותה יש לברר אפוא לנוכח תרשים הזרימה שקבע בית המשפט העליון היא טענת "**אמת בפרסום**" על פי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע שכותרתו: "**הגנת אמת בפרסום**", לאמור:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

הגנת "אמת בפרסום" משקפת את נכונות המחוקק להתיר פרסומים שיש בהם פגיעה בשם הטוב, וזאת בכפוף לכך, כי מתקיימים שני תנאים: (1) מדובר ב"אמת" (2) מדובר במידע שיש בו עניין לציבור (ר' ע"א 844/12 דניאל מולקנדוב נ' שרה פורוש, פורסם בנבו, 22.2.17).

לעניין מרכיב "האמת", הרי שזה נוגע למידת ההתאמה בין תוכן הפרסום לבין המציאות האובייקטיבית, כפי שהיא מוכחת, כאשר נטל ההוכחה בדבר אמת בפרסום מוטל על המפרסם (ע"א 326/68 אסא נ' ליבנה, פ"ד כג (2) 25, 23 (1969)).

בענייננו, אינני סבור, כי הגנת "אמת בפרסום" עומדת לנתבע, זאת הגם שהמלצר לא הובא לעדות מטעם התובעת.

הגם שהמלצר לא הובא לעדות, לא הוכחה טענת הנתבע לפיה מדובר במקום שיש להזהיר את הציבור מפניו, שכן הוא "דוחף חיובים ללקוחות". אכן הסתבר, כי בין הצדדים התגלעה אי הבנה אודות חיוב בסך של 18 ₪ בגין הזמנת נקניקיה, ואולם המרחק בין אי הבנה זו, לבין קביעה לפיה המקום "דוחף חיובים ללקוחות" (היינו מנסה לגבות כספים בגין מנות שלא הוזמנו) ואזהרת הציבור מפני בית עסק זה, רב ביותר.

הדברים יפים גם לאמירות בדבר: "בושה של מקום"; "פשוט דוחפים לכם לחשבון דברים שמעולם לא הסכמתם לשלם" ועוד.

מעבר לכך- גם הטענות בדבר גניבה (שהיא פועל יוצא של דרישה לשלם על מנות שלא הוזמנו) לא הוכחה לטעמי. לכל היותר הוכחה אי הבנה או קצר בתקשורת.

תוצאת הדברים הינה- לא הובאה על ידי הנתבע "אמת שלמה" ומשכך אין הוא זכאי להגנת סעיף 14 לחוק.

למעלה מכך, הלכה פסוקה היא, כי משמדובר בפרסום העולה כדי טענות שיש בהן משום האשמה במעשים פליליים, הרי שכדי לעמוד בנטל זה, יהא על מי שטוען שמדובר בפרסום דברי אמת, להביא ראיות במשקל משמעותי ביותר התואם את חומרת ההאשמות (ע"א 2657/04 וילדר נ' ניסנקורן, פורסם בנבו-19.7.06). ראיות שכאלה לא הובאו במקרה דנן. ממילא גם שאין במסד העובדתי של הנתבע טענה לפיה, סוכם עם המלצר מראש שלא לגבות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

כסף בעבור המנה, וחרף זאת בוצע חיוב כאמור. אציין, כי אם היה נטען על ידי הנתבע, כי היה סיכום כזה, הרי שגם אם היה נעשה חיוב- אין הדבר מצביע בהכרח על גניבה כפי הנטען.

יוער, כי על מנת לבסס את טענתו בדבר "אמת הפרסום", הפנה הנתבע לת"א 5699-11-10 (מחוזי מרכז) **מנירב נ' אייל ויובל ארד תקשורת (1996) בע"מ ואח'** (פורסם בנבו, 19.2.14) ולקביעותיו של כב' השופט פרופ' גרוסקופף. לאחר שעיינתי בפסק דין זה סברתי, כי האמור בו מבסס דווקא את הקביעה, כי הגנה זו אינה עומדת בענייננו. בפסק הדין נקבע, כי: **"כל עוד המפרסם מצטט עובדות נכונות, ומבסס עליהן דעה סבירה (על פי מבחן אובייקטיבי, בשים לב למידע הידוע באותה עת), זכאי הוא להינות מהגנה של "אמת הפרסום".** כאמור, אינני סבור, כי הוכחה תמונה עובדתית שלמה ומדויקת.

גם אם אצא מנקודת הנחה, כי התיאור העובדתי שהביא התובע בפרסום היה נכון, הרי שהמסקנה אליה הגיע הנתבע והאשמת התובעת ב-**"גניבה ללא בושה"**; **"זאת לא תקלת תקשורת – זאת גניבה..."**; **"בושה של מקום"** – **הינה מסקנה שאינה סבירה**, לפי אמת מידה אובייקטיבית (גם שעה שהמלצר לא התייצב למתן עדות).

שהרי, כמתואר לעיל, לא היה סיכום מפורש בין הצדדים, כי המנה לא תחויב, והמחלוקת שהתעוררה לאחר מכן ביניהם, יכולה להתפרש לכאן או לכאן, אך לטעמי המסקנה הסבירה מהדברים לא יכולה להיות, כי בוצעה מעשה גניבה וכי אין מדובר באי הבנה.

ודוק- גם הנתבע ועדיו לא טענו, כי מאן דהוא הבטיח להם, כי המנה מוגשת להם בחינם, וכי לא יהיה חיוב בגינה.

24. משנקבע, כי האמירות של הנתבע אינן חוסות תחת ההגנה של אמת בפרסום לפי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, יש לבחון האם האמירות עומדות בהגנה הנוספת לה טוען הנתבע, **הגנת תום הלב, לפי סעיף 15 (4) לחוק.** הוראות החוק קובעת כהאי לישנא:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

....

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו
באותה התנהגות";

יוער, כי הגנות תום הלב נועדו לחול "במקרים שבהם קיים אינטרס כה חשוב בהתבטאות חופשית עד כי הוא מצדיק כי ההגנה למפרסם תכסה גם ביטויים שאינם אמת" (פסה"ד בעניין אילנה דיין לעיל). היינו, מדובר בהגנה שניתנת במקרים שבהם הפרסום אינו אמת או שמסיבות שונות לא ניתן להוכיח, כי הוא פרסום נכון.

לעניין תחולת ההגנה הקבועה בסעיף 15(4) לחוק נפסק בע"א 809/89 לוטפי משעור נ' אמיל חביבי (פורסם בנבו, 1992), כי:

"הגנת סעיף 15(4) לחוק עשויה לעמוד למי שדבריו, כלשונם וכרוחם, נושאים אופי של ביקורת על השקפתו או על התנהגותו של נושא הפירסום. הגנה זו איננה עומדת למפרסם, אם חרג בדבריו מתחום הסביר בנסיבות העניין. מבחנו של פירסום, לעניין תחולת ההגנה האמורה, אינו מותנה בסגנונו בלבד. ביקורת עשויה שלא לחרוג מתחום הסביר ולהיחשב כלגיטימית, גם אם נוסחה בלשון חריפה ומכאיבה. מאידך גיסא, אף פירסום שנוסח בלשון מתונה עלול לחרוג מתחום הסביר, בנסיבות העניין" (ההדגשה אינה במקור).

בענייננו, ייחוס גניבה לתובעת, איננו עולה לטעמי כדי הבעת דעה, אלא כמעין כתב אישום כנגד התובעת וטפילת מעשה פלילי להתנהגות המתוארת.

אין מדובר בהתרשמות גרידא של הנתבע, אלא קביעה של ממש באשר לעצם עשייתם של המעשים, זאת מבלי שיש לכך כל צידוק: **"זאת לא תקלת תקשורת – זאת גניבה וחייב ללא הסכמה שלי"**.

הנתבע חרג לטעמי מהסבירות הנדרשת, לצורך הגנה זו (ר' ס' 16 (א) לחוק), ועל כן לא ניתן לקבוע, כי עומדת לו הגנת תום הלב. ואדגיש- המדובר בהיעדר סבירות ביחס להסקת המסקנה מהעובדות שעליהן נסמך הנתבע.

מעבר לכך, אינני סבור, כי הוראות סעיף זה חלות, שכן סעיף זה מתייחס להבעת דעה על אנשי ציבור ובעניין ציבורי, דבר שאינו רלוונטי במקרה דנן. המדובר במחלוקת פרטנית בין לקוח לבין מלצר/בית עסק.

מעבר לכל אלה- המדובר לכל היותר באי הבנה. תגובת הנתבע בעניין זה הייתה לא סבירה ולא במידה ולא ניתן לטעון, כי זו נעשתה בתום לב. לא נעשה גם ניסיון סביר מצד הנתבע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

לבדוק אם מדובר בהתנהגות שמאפיינת את התובעת ובית העסק שלה, או כי מדובר באירוע נקודתי.

25. **טענת זוטי דברים** - אינני סבור, כי יש לקבל טענה זו. הנתבע הפר את הוראות חוק איסור לשון הרע; הפרסום לא הוסר וממילא שהנתבע גם מצא לנכון להעצים את הדברים בראיון טלוויזיוני. זוטי דברים אין כאן.

26. התייחסות לטענות נוספות שמצאתי לנכון להידרש אליהם :

- הנתבע טוען, כי חופש הביטוי גובר. אין מחלוקת, כי היקפו של חופש הביטוי בחברה דמוקרטית הוא בעל חשיבות רבה, אלא שחופש הביטוי כידוע אינו חופש להשפיל ולבזות.
- הטענות לפיהן המילה "גניבה" שגורה בפי ההמון- גם אם נקבל טענה זו, עדיין מדובר בלשון הרע, שכן הכוונה הייתה לחיובים שלא לפי היתר, הזמנה או הסכמה.
- "ביטויים שגורים"- טוען הנתבע, כי מדובר בביטויים שגורים. אינני יכול להסכים לדברים. אזהרת הציבור מפני מקום עסק וטענה כי הוא "דוחף חיובים" אינה ביטוי שגור, ומי שבחר לילך בדרך זאת צריך לספק הסברים מניחים את הדעת, ולא כך היה במקרה דנן.
- לא מצאתי ממש בטענות התובעת, לפיהן היה זה הנתבע אשר היה צריך לזמן לעדות את המלצר. ככל שהתובעת רצתה להפריך טענות כאלה ואחרות, הרי שהיה עליה לעשות כן. יחד עם זאת וכפי שהבהרתי לעיל, מצאתי לנכון להגיע לתוצאה שאליה הגעתי, גם ללא עדותו של המלצר, שכן ממילא שאת ההגנות בחוק איסור לשון הרע, היה על הנתבע להוכיח.
- אשר לעניין הציבורי בקשר עם הגנת "אמת דיברתי"- ככל שהיה מסתבר, כי מדובר במקום שמוליך שולל לקוחות, הרי שהיה עניין ציבורי לפרסם את הדברים.

27. **אשר לגובה הפיצוי** -

התביעה דכאן היא תביעה לפיצויים לפי חוק איסור לשון הרע, ללא הוכחות נזק. בע"א (ת"א) 53491-09-14 **דני בורוב נ' ליאור קרמונה**, פורסם בנבו ביום 1.4.15, עמד בית המשפט המחוזי על השיקולים שעל בית המשפט לבחון בבואו לפסוק פיצוי :

"הוא בוחן בין היתר את חומרת הפגיעה שארעה, תפוצת הפרסום מהווה שיקול חשוב ופרסום בתפוצה גדולה, כמו פרסום באמצעי תקשורת מחמיר את הפגיעה ומצדיק הגדלת פיצוי..."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 71932-07-18 ביר שופ בע"מ נ' גולן

כמו כן בית המשפט מייחס חשיבות בקביעת שיעור הפיצוי להתנהגות הניזוק ולמעמדו קודם לאירוע הפגיעה ונותן משקל גם להתנהגות הפוגע בעת הפרסום.

יש לתת משקל גם לנושא ההתנצלות ולדבקתו של הפוגע באמירות הפוגעניות בלא לחזור בו.

בית משפט גם עשוי להתחשב בקביעת שיעור הפיצוי בשמו הרע של הנפגע, אופיו, מעשיו, עברו – ככל שאלה נוגעים במישרין ללשון הרע. (ע"א 9258/04 חורי נ' חברת כל אל-ערב בע"מ [פורסם בבנו] תק-על 2005 (2) 4243, וכן ע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה (5) 510").

גם בע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזור (פורסם בבנו, 22.07.2015), מנה בית המשפט העליון קריטריונים במקרה של פיצוי ללא הוכחת נזק:

"בפסיקת פיצויים לפי חזקה זו יעריך בית המשפט את הנזק ויקבע פיצויים מתאימים בהתחשב במעמדו של הניזוק בקהילתו; בהשפלה ובסבל שהוא חווה; בטיב הפרסום ובאמינותו; בהיקף התפוצה של הפרסום; ובמידת הפגיעה שיש בפרסום. עוד עליו להתחשב בהתנהגות הצדדים – המפרסם והנפגע – לפני ואחרי הפרסום"

28. במקרה שלפנינו אני סבור, כי הפרמטרים דלעיל מובילים למסקנה, כי על הפיצוי להיקבע על הצד הנמוך.

המדובר בפרסום בהיקף מוגבל בתוך קבוצת חברים-ותכלית הקבוצה היא שיח לרבות ביקורתי על מזון; הפרסום יצר שיח בתוך הקבוצה, כאשר חברים רבים בתוך הקבוצה גינו את התנהלותו של הנתבע וטענו, כי הוא מבייש את התובעת שלא לצורך. במקרה דנן לא חשפה התובעת נתונים כלשהם אודות נזק שנגרם לה, ולא הובאו תימוכין כלשהם לנזק שכזה. מעת שכך, אין בידי נתונים אודות חומרת הפגיעה. ממילא שהתובעת גם נמנעה מלהביא את המלצר המעורב למתן עדות. לעניין טיב הפרסום ואמינותו – אין מדובר בתחקיר עיתונאי או בפרסום עיתונאי, אלא בהתרשמות של סועד ולמקרא התגובות לפרסום עולה, כי גם יתר הגולשים ראו כך את הדברים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 18-07-71932 ביר שופ בע"מ נ' גולן

בדיון בלפניי עלו טענות בדבר חזרה על הפרסום בתוכנית טלוויזיה, אלא שפרסום זה אינו חלק מהתביעה והפרסום עצמו לא הוגש כראיה בתיק. לצד כל אלה אציין, כי גם החשיבות לעודד שיח דעות, לרבות שיח ביקורתי עמדה לנגד עיני-ובלבד שזה ייכנס לתוך דלת אמות של הבעת דעה מותרת. בתיק זה הביקורת חרגה, מהבעת דעה לגיטימית.

ה. סוף דבר :

29. בשים לב לאמור אני קובע, כי הנתבע ישלם לתובעת סך של 7,500 ₪, אשר ישולם לה בתוך 30 יום ממועד קבלת פסק הדין. בנוסף, יישא הנתבע בהוצאות התובעת ובשכ"ט עו"ד בסך של 2,500 ₪ אשר ישולמו בתוך 45 יום ממועד קבלת פסק הדין.
30. אני מורה על השבת הערובה שהפקידה התובעת לצורך הבטחת הוצאות. הסכום יושב באמצעות בא כוחה.
31. המזכירות תדוור לצדדים.
- ניתן היום, ג' ניסן תשע"ט, 08 אפריל 2019, בהעדר הצדדים.

רז נבון, שופט

